

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Олег ЛАГОДНЮК

16.12.2021 р.

06-10-116S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Сучасний медіатекст		Modern media text	
Шифр за ОП	ВВ 5	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor's (first)	
Галузь знань: Журналістика	06	Field of knowledge: Journalism	
Спеціальність: Журналістика	061	Field of study: Journalism	
Освітня програма: Журналістика		Educational Program: Journalism	

Силабус навчальної дисципліни «Сучасний медіатекст» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» галузі знань 06 «Журналістика». Рівне. НУВГП. 2021. 8 с.

ОПП на сайті університету:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/edu=5Fprograms/2017.html>

Розробник – Супрун Володимир Миколайович, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства.

Схвалено на засіданні кафедри журналістики та українознавства
Протокол № 02 від 30 вересня 2021 року

Завідувач кафедри – Малевич Леся Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент.

Керівник освітньої програми – Супрун Володимир Миколайович, доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та українознавства

Схвалено науково-методичною радою з якості навчально-наукового інституту економіки та менеджменту.
Протокол №2 від 19 жовтня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості навчально-наукового інституту економіки та менеджменту – Ковшун Наталія Едуардівна, доктор економічних наук, професор.

СЗ № 6989

© Супрун В.М., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітня програма	<i>«Журналістика»</i>
Спеціальність	<i>061 «Журналістика»</i>
Рік навчання	<i>4</i>
Семестр	<i>7</i>
Кількість кредитів	<i>6</i>
Лекції	<i>32 годин</i>
Практичні заняття	<i>30 години</i>
Самостійна робота	<i>118 годин</i>
Курсова робота	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Супрун Володимир Миколайович,
доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри журналістики та українознавства

Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Супрун_Володимир_Миколайович
ORCID	<i>0000-0002-5290-3493</i>
Як комунікувати	v.m.suprun@nuwm.edu.ua <i>Актуальні оголошення – на сторінці дисципліни в системі Moodle</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, мета та завдання

Предметом вивчення дисципліни «Сучасний медіатекст» є текст як соціокомунікаційне явище. Текст – відповідальна мовленнєва дія, здатна і покликана функціонувати за межами часу і місця її виникнення, а тому ретельно продумана і відшліфована своїм творцем. Це постійно значима квінтесенція мовномисленнєвого досвіду, що нібито увічнеє одноразове висловлювання. Розглядаючи вербальну культуру як механізм збільшення інформації, як сукупність текстів або єдиний складний текст, можна говорити про те, що текст є авторитетним за своєю сутністю і в принципі не може не бути істинним. Текст, що належить до інформаційно-комунікаційної сфери, зважаючи на його духовно-ініціативне сприйняття іншими людьми, є носієм стійких і стабільних, позаситуативно значимих відомостей, настроїв, смислів, осередком духовно-практичного досвіду тих або інших суспільних груп і окремих особистостей.

Метою вивчення навчальної дисципліни є отримання студентами

	<p>необхідних теоретичних знань про журналістський текст, а також у виробленні практичних навичок роботи з медіатекстом.</p> <p>Основні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вміти творити власні медіатексти й аналізувати їх за смисловими та структурними критеріями; – аналізувати й розуміти текст як предмет дослідження різних наукових дисциплін: лінгвістики, семантики, прагматики, теорії комунікацій; – володіти технікою аналізу журналістського тексту з погляду автора, редактора, реципієнта; – сприймати і розуміти текст як посередник між автором та реципієнтом у комунікативному акті.
--	--

Покликання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4319
---	---

Компетентності	<p>ЗК 2. Здатність усно й писемно спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя.</p> <p>ФК 2. Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в професійній діяльності.</p>
----------------	---

Програмні результати навчання	<p>РН 1. Використовувати державну мову в професійній діяльності, включаючи усну та письмову комунікацію.</p> <p>РН 12. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, певного жанру, з урахуванням каналів поширення чи платформ оприлюднення.</p> <p>РН 14. Використовувати стандарти професійної діяльності та демонструвати найкращі її зразки.</p>
-------------------------------	---

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Методи вивчення тексту

Тема 1. Науково-методологічні основи аналізу тексту

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Природа і сутність поняття «текст». Визначення тексту як динамічної комунікативної одиниці вищого порядку, за допомогою якої здійснюється мовне спілкування. Текст як продукт мовленнєвої діяльності, як результат взаємодії плану вираження і плану змісту.

Тема 2. Текст як предмет дослідження журналістикознавства

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Основні методологічні принципи аналізу тексту. Текстоцентричні, лінгвоцентричні, антропоцентричні, когнітивні, комунікаційні дослідження тексту. Герменевтика як тлумачення текстів.

Тема 3. Основні категорії і властивості тексту

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

	Текст в системі мовних рівнів, жанрово-стильова будова тексту, екстралінгвістичні параметри тексту.
Тема 4. Мовні засоби актуалізації змісту журналістського тексту	
	<i>Кількість годин: лекцій – 2, практичних занять – 4, самостійної роботи – 10</i>
	Текст як об'єкт лінгвістичного аналізу. Основні категорії і властивості тексту, текст в системі мовних рівнів, жанрово-стильова будова тексту, екстралінгвістичні параметри тексту. Алгоритм комплексного лінгвістичного аналізу тексту.
Тема 5. Соціолінгвістичні дослідження медіатексту	
	<i>Кількість годин: лекцій – 4, практичних занять – 2, самостійної роботи – 9</i>
	Методи соціолінгвістики як синтез лінгвістичних і соціологічних процедур. Питання соціолінгвістики: соціальна природа мови, її суспільні функції, механізми впливу соціальних чинників на мову, роль мови у житті суспільства та окремої людини, включаючи її світоглядну роль. Соціолінгвістичні методи. Загальна характеристика методик і процедур.
Тема 6. Психологічний і мотиваційний аналіз журналістського тексту	
	<i>Кількість годин: лекцій – 4, практичних занять – 4, самостійної роботи – 18</i>
	Прагматичний аспект вивчення тексту. Методологічна основа психологічного аналізу. Психолінгвістика і психосемантика як галузі знань. Авторство тексту і образ автора. Мета, мотив породження та інтерпретації повідомлення; предмет (тема) опису розглядається як спосіб досягнення цілі — наріжні проблеми в психологічному аналізі тексту.
Тема 7. Схема психологічного аналізу тексту	
	<i>Кількість годин: лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>
	Застосування психологічного аналізу тексту в редакційній діяльності. Поняття «мотивація». Сутність та призначення мотиваційного аналізу тексту. Комунікаційний намір і комунікативна установка тексту. Мотиваційний аналіз рекламних текстів. Мотиваційний аналіз політичних текстів.
Змістовий модуль 2. Текстознавчі основи редагування тексту	
Тема 8. Проблема впливу медіатексту на читача	
	<i>Кількість годин: лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>
	Сугестивність тексту: етичний аспект. Прагматична установка тексту і прагматична установка автора. Міра прагматичної інформації в тексті. Невідповідність обсягу інформації, закладеного в тексті, та обсягу інформації, сприйнятої читачем. Тональність, доступність (зрозумілість словника), логічність викладу, образність, експресивність як чинники впливу тексту на читача. Міра впливу на читача певних елементів тексту: заголовку, вступу,

	висновку, анотації.
Тема 9. Медіатекст: функціонування в дискурсах	
	<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 9</i>
	Функціональний аспект у вивченні тексту. Співвідношення дискурсу, функціонального стилю і тексту. «Дериваційне дерево дискурсу» (М. Фуко).
Тема 10. Концепт як ментальне утворення, універсальний елемент смислу тексту	
	<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>
	Властивості концепту: непідлеглість законам логіки, відсутність жорсткого зв'язку з реальною дійсністю, динамічна спрямованість до потенційного образу; образність; естетизм; індивідуальність (С. Аскольдів, І. Тарасова). Інформативність тексту і метод контент-аналізу.
Тема 11. Інформаційна насиченість тексту	
	<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>
	Поняття інформаційної насиченості тексту та інформативності тексту. Поняття напруженого і ненапруженого тексту. Напруженість лексична і напруженість композиційно-синтаксична. Зняття напруженості. Інформаційна компресія. Способи компресії інформації в тексті: семіотичні та комунікативні. Редакторські прийоми підвищення ефективності слова: зняття невизначеності слова; актуалізація прихованих смислів слова; створення смислової багатоплановості слова; використання синтактики мовних форм для смислового нарощування.
Тема 12. Інформаційно-структурні характеристики тексту	
	<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>
	Текст як семантико-структурна єдність. Інформаційно-структурні якості тексту — логічність, зв'язність, цілісність. Текст як мовленнєвий твір, що володіє якостями цілісності та зв'язності. Цілісний мовленнєвий твір — вища комунікативна одиниця, вища форма реалізації комунікативної функції мови. Цілісність тексту, а також тематична, концептуальна, модальна його зв'язність. Семантичний рівень тексту. Структурна організація тексту.
Тема 13. Комунікаційна організація медіатексту	
	<i>Кількість годин: лекцій –4, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8</i>
	Одиниці тексту: висловлювання, надфразова єдність, фрагмент. Абзац як композиційно-стилістична одиниця тексту. Тематичний (класичний) абзац. Вимоги до абзацоподілу тексту. Редакторські прийоми забезпечення цілісності тексту. Наративи і типологія текстів. Тип тексту як зразок для текстотворення. Маніфестація тексту в різних типах: розповідь; опис; роздум. Часова організація наративу. Жанрові

	чинники тексту. Структура текстів різних типів і жанрів. Стиль тексту. Принципи відбору і поєднання мовних засобів у стилі тексту. Комунікативна стилістика: особливості методології.															
Методи, технології навчання та викладання	Лекційні заняття: лекція, бесіда, спостереження; практичні заняття: репродуктивна, евристична бесіди, групова робота, інноваційні методи (інтерактивні технології, круглий стіл, дискусія, засідання експертної групи, дебати, наукові доповіді), написання критичних праць.															
Засоби навчання	Мультимедійні і проєкційні засоби, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення, дидактичні матеріали.															
Методи оцінювання та структура оцінки	<p>Для досягнення мети та реалізації завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал, виконати індивідуальні, самостійні завдання до практичних занять, вчасно виконати модульні контрольні роботи. У підсумку вони можуть отримати такі обов'язкові бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 60 балів – за поточну роботу; - 40 балів – за модульний контроль (МК 1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів). <p>Усього – 100 балів.</p> <p>Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):</p> <ul style="list-style-type: none"> 0% – завдання не виконано; 40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні; 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані; 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру; 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень. <p>Шкала оцінювання з детальним розподілом балів за темами наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4319</p> <p>Нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів, можливість подання апеляції: http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>екзамен</th> <th>залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="3">зараховано</td> </tr> <tr> <td>74-89</td> <td>добре</td> </tr> <tr> <td>60-73</td> <td>задовільно</td> </tr> <tr> <td>0-59</td> <td>незадовільно</td> <td>не зараховано</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		екзамен	залік	90 – 100	відмінно	зараховано	74-89	добре	60-73	задовільно	0-59	незадовільно	не зараховано
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою															
	екзамен	залік														
90 – 100	відмінно	зараховано														
74-89	добре															
60-73	задовільно															
0-59	незадовільно	не зараховано														
Поєднання навчання та досліджень	<p>Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть написати та опублікувати наукові статті, тези з тематики курсу.</p> <p>В освітньому процесі використовуються наукові дослідження викладача курсу.</p>															
Інформаційні ресурси	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Сучасний медіатекст» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної форми навчання [Електронне видання] / Супрун В.М. : НУВГП, 2021. 2. Серажим К.С. Текстологія: елементи тексту й апарат видання. К., 1998. 3. Серажим К.С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, 															

варіативність (на матеріалах сучасної газетної публіцистики): монографія. К., 2002.

4. Серажим К.С. Текстознавство: підручник. К., 2008.
5. Солганик Г.Я. Стилистика текста. М., 2000.
6. Супрун В.М. Текстознавство. Курс лекцій: навчальний посібник. Острог, 2015.

Додаткова література

1. Воробьєва О.П. Текстовые категории и фактор адресата. К., 1993.
2. Ворожбитова А.А. Теория текста: Антропоцентрическое направление: учеб. Пособие. Изд. 2-е, испр. и доп. М., 2005.
3. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. М., 1981.
4. Гвенцадзе М.А. Коммуникативная лингвистика и типология текста. Тбилиси, 1986.
5. Гетьманець М.Ф., Михайлин І.Л. Сучасний словник літератури і журналістики. Х., 2009.
6. Григораш Д.С. Журналістика у термінах та виразах. Л., 1974.
7. Григораш Д.С. Теорія і практика редагування газети. Л., 1966.
8. Грицюк Л.Ф. Образно-семантичний підхід до класифікації заголовків. Мовознавство. 1992. № 2.
9. Джанджакова Е.В. Стилистика художественного текста. М., 1990.
10. Дридзе Т.М. Текстовая деятельность в структуре социальной коммуникации, 1984.
11. Ісаєнко О.В. Текст і медіа текст як категорія кіно дискурсу. Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 2019. Вип. 39.
12. Медіатекст у сучасному комунікативному дискурсі: кафедральний збірник тез здобувачів освіти. Миколаїв, 2020.
13. Радзівєвська Т.В. Текст як засіб комунікації. К., 1989.
14. Різун В.В. Газета починається з заголовка. Журналіст України. 1986. № 7.
15. Різун В.В. Основи журналістики у відповідях і заувагах. К., 2004.
16. Різун В.В., Мамалига А.І., Феллер М.Д. Нариси про текст. Теоретичні питання комунікації і тексту. К., 1998.
17. Супрун Л. Дискурсивні категорії публіцистики Сергія Єфремова: монографія. Вінниця, 2007.

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ

Дедлайни та перекладання	<p>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/.</p> <p>Згідно з цим документом реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</p> <p>Перекладання модульних контролів здійснюється згідно з http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/.</p> <p>Оголошення стосовно дедлайнів складання та перекладання оприлюднюються на навчальній платформі Moodle https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
Правила академічної доброчесності	<p>За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю студент <u>позбавляється</u> подальшого права здавати матеріал і в нього виникає академічна заборгованість.</p> <p>За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка відповідно до ступеня порушення.</p> <p>Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag</p>
Вимоги до відвідування	<p>Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. За об'єктивних причин пропуску занять (довідка про хворобу, інша поважна</p>

	<p>причина) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі Moodle https://exam.nuwm.edu.ua/</p> <p>Студент має право оформити індивідуальний графік навчання відповідно до Положення http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/</p> <p>Здобувачі на заняттях можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але винятково з навчальною метою з цієї дисципліни.</p>
--	--

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	<p>Щосеместрово студенти проходять онлайн-опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем цього курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП. Процес опитування регулюється Порядком опитування здобувачів вищої освіти та випускників стосовно якості освіти та освітньої діяльності у Національному університеті водного господарства та природокористування http://ep3.nuwm.edu.ua/17224/</p> <p>За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання цієї та інших дисциплін.</p> <p>Результати опитування надсилають студентам.</p>
Оновлення	<p>З ініціативи викладача зміст цього курсу оновлюється щорічно з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та сучасних практик у галузі журналістики.</p> <p>У викладанні цієї дисципліни враховано вимоги Закону України «Про вищу освіту», нормативні документи щодо організації освітнього процесу в закладах вищої освіти та Стандарт вищої освіти України галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061 «Журналістика», затверджений і введений у дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 № 864.</p> <p>Студенти також можуть долучатися до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачеві.</p>
Навчання осіб з інвалідністю	<p>Документ стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступний за покликанням http://ep3.nuwm.edu.ua/15913/</p> <p>У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес цього курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.</p> <p>Викладач та здобувачі вищої освіти з цієї освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.</p>

Лектор

Супрун В.М., доктор філологічних наук, професор
кафедри журналістики та українознавства